

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSTĽ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok --- 4 koruny --- hal. Na pol roka --- 2 " --- " Na štvrt roka --- 1 " 20 " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JAN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 4 stĺpcového malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.</p>
---	---	--

Porážka Tiszova.

No, pane Tisza! Volby pre vás zle, ej veľmi zle vypadly. Chceli ste zlomiť opozíciu, a hľa opozícia vašu stranu zlomila na toľko, že ztratili ste väčšinu. Vystatovali ste sa, že národ pri vás je, a že vám dá za pravdu; a hľa národ oproti vám sa postavil, a poslal na snem tak silnú opozíciu, akej ešte nebolo. Národ ukázal, že nezná žartu, keď jedná sa o slobodu jeho. Národ súdil nad vami, a odsúdil vás na smrť. O nedlho pochová vás, a smrť vaša bude vzkriesením národa. Musíte obdržať trest za nadutosť a za ukrutné voľby. To vám národ neodpustí.

Ale máme aj inú otázku. Ak ste statočný politik, tak povedzte, čo vás stály voľby? Koľko millionov ste stovili na zakúpenie voličov? Veď ustavične ste sa odvolávali na dôveru národa, teda povedzte, ak drahá bola táto dôvera? Hlasovali-li voličia na stranu vašu z lásky, z presvedčenia, a či za peniaze a z musenosti?

Držia vás za smelého človeka, vy ale seba za statočného: teda von s pravdou! Povedzte, čo stály vás voľby? Čo stál každý jedon ablegát na liberálnej strane? Pravda, to bol veľmi drahý tovar? Koľko máte takých ablegátov, ktorí nie sú hodní tých peňazí, ktoré stovili ste na nich? Veď daktorého za 30, iného aj za sto tisíc ste kúpili. Utešená dôvera! Prekrásni ablegáti! Tých dajte za sklo, ale nie do snemovne.

Nuž a potom, ako šly kortešácie? Neplujete na to, ako aj my? Aj na té ste pyšný? Veď, keď požívate dôveru národa, keď istotne viete, že národ s vami drží, že žije a mre za liberalizmom, prečo rozkazujete — a to pod prísnu pokutou —

nadžupanom, slúžnovcom, notárom, slovom všetkým úradníkom a židom? Načo boly vám peniaze, načo pálené, načo nestatoční prézesi, násilní korteši, žandári a vojaci? Veď lásku a presvedčenie netreba kupovať. Veď nenie zapotreby riadiť shon na ľudí, preháňať a prenasledovať ich, volať na pomoc ukrutnú zimu, keď je národ s vami a keď požívate jeho dôveru. Len že reči sa hovoria a chlieb sa jie. Vyvolávate národ, aby súdil, a ten tak súdi, že ohromnú opozíciu poslal na snem, aby vás odtiaľ vypratala, čo sa už o krátky čas stane. Lebo že padnete a padnúť musíte, to je sväté! Trestu neminete!

Mnoho špatných vecí sa postváralo pri voľbách, tak že vy, keby ste len trochu dali na zákon a na slušnosť, tak schovali by ste sa, kde vás nikto nevidí. Volby neboly iné ako komédie, jarmoky a prenasledovanie ľudí skrze vojsko a žandárov, a vy pri tom všetkom utrpeli ste strašnú porážku. Silou mocou ste sa chceli udržať na vláde, no nepodarilo sa. Národ tento ráz nadobudol presvedčenia, a poslal na snem miesto otrokov, obrancov slobody. Hej, plané dni budete mať! Panovanie vaše nebude trvať dlho. Už na to každý dobrý vlastenec môže piť oldomáš.

Neboly platné peniaze, žandári, vojaci a korteši, vy padnúť musíte! Márne podplácali korteši vaši, márne sľubovali fabriky, školy, železnice, hory, atď., márne prenasledovali a robili škody ľudom: kde bol ľud silný, statočný, smelý a čistého povedomia, tam zvíťazil. A keď rozšírime právo volebné, liberálna strana tak sa rozpráchni, že len franfory zostanú z nej.

Vy ale aj teraz smele budete kričať, že boly čisté voľby, a že voličia slobodne hlasovali. No,

len odpovedajte, čo koštovali té slobodné a čisté voľby? Aspoň len vaša? Hanbite sa, a netárajte o dôvere národa. My požívame dôveru, a strana naša, na ktorú tak ste sa strojili, neporušene vyšla z boja, ba chvála Bohu zmocnela.

V celej krajine nenajdete takého osla, ktorý uveril by, že liberálna strana zastupuje mienku národa. Zastupuje ona sudy pálenčené a tých židov, ktorí peniaze dali na voľby, ale nie národ. Ak celý národ bude mať právo volebné, ak bude tajná votizácia, ak prestanú ošklivé kortesácie, hrozby a nátlaky, ak národ slobodne bude voliť: vtedy kto dostane väčšinu, môže sa smele odvolávať na národ, teraz ale nie, veď väčšinu národa (vlastne voličov) opozícia zastupuje. Takú stranu, akú vy máte, môže posháňať hoc kto, len nech má milliony.

Nuž a potom, čo mienite s tou ubitou stranou vašou? Do kedy ju udržíte, keď už hľadá po novom gazdovi, ktorý po vás príde? Tá strana veru vás neudrží! Padnete aj s ňou, lebo nástupca váš nebude ju chcieť všetku. Tí ľudia teraz pred vami padajú na kolená, onedlho ale ukážu vám chrbát, ako to urobili s Bánffym a so Széllom. Vy tuším hrdý ste na tú stranu, my ale držíme ju za kliatbu národa. Ale máme nádej, že sa strasieme nej. O krátky čas pomynie ona aj s vami, a len táto nádej krotí rozhorčenie naše. Vy pojdete, ale potom aj tam hore si pomyslia, koho nám majú poslať; že nás nemožno utlačiť, že nie sme stvorení k otroctvu, ale k slobode. Lebo národ za farchy veľké nie trest zaslúži, ale odmenu.

Vy padnete, a po vás mala by nastať doba slobody. My za to budeme bojovať, a na vás len s rozhorčením budeme myslieť. *Ondrej Hladký.*

Mojím milým a drahým voličom!

Na priek toho, že sme my mali veľkú väčšinu, predsa nie ja, ale protivný liberálny kandidát dostal mandát do ruky. Ako dobre viete voličia a priateli moji, že nám odhodili prěsesi 240 hlasov, skrz ktoré zostal Csillaghy so 40 hlasmi zvolený. Je to pravda? Môže toto tak zostať? Sami ste povedali milí moji voličia, že k tomu na žiaden spôsob neprivolíte, ale žiadať budete, aby sa petícia zadala.

Už som ju teda zadal u nášho pravotára v Budapešti. Aj oproti všetkým tím úradným osobám, ktorí zákon prestúpili, zakročili sme cestou zákona im oproti. Tak stojí vec, že kr. Kuria iste mne prisúdi mandát. V najhoršom páde bude teda táto voľba zrušená a nová nariadená.

Milí voličia moji, keď vám za tú vašu horlivú lásku, oduševnenosť a vytrvanlivosť moju najvrejšiu vďaku vyslovujem, prosím vás všetkých, buďte trpezliví dočkať sa v pokoji nášho čistého víťazstva. Keď by sme ale do boja nového museli ísť, prosím vás srdečne, držte sa spolu s tou istou láskou oproti mne, s ktorou ste tak krásne doposavád vydržali.

Teraz už môžete dobre vidieť, že čo robia liberáli oproti človekovi takému, ktorí je dôverný priateľ ľudu, a statne zastupuje ľud chudobný oproti všetkým liberálnym naničhodnosťam. Dobre liberáli vedia, prečo sa ma tak boja.

V Prividzi, dňa 30. januára.

S Bohom, do videnia!

Koloman Bresztyenszky.

POLITICKÉ CHÝRY.

Voľby.

Tisza, tento politický strašiak, zakončil už svoje nečestné panovanie. Dokončil ho hanobne, vyšiel s jeho nadutosťou na posmech. Národ pri terajších voľbách odpravil na večné veky násilné nadpanstvo liberálov, ktorí zamýšľali rozpešit sa v krajine a postaviť trón svoj nad rozvalinami našich práv občianskych a ústavnej svobody národa. Tak hľa, Božie mlyny pomaly, ale iste melú!

Po celej krajine panuje teraz oduševnenie a radosť veľiká. Utrapeňý toľkými krivdami liberálov ľud s povdačným srdcom obracia zraky svoje k nebesiam, ktoré mu dopomohly k slávnym víťazstvám. — V tejto chvíli teda je isté, že Tisza prepadnul a že je na veky odbavený. Kto bude jeho nástupcom a jakú môžeme očakávať novú vládu: o tom určite až o pár dní budeme mať známosť. Ale okolnosti tak ukazujú, že vláda nová bude musieť byť *sostavená* zo všetkých stránok, ktoré stoja na základe vyrovnania z roku 1867-ho. A všeobecná mienka je i tá, že táto nová vláda bude musieť previesť zákonitým spôsobom revíziu stanov snemových a že bude musieť *i volebné právo náležite rozšíriť*. Že bez týchto dvoch pod-

mienok vladáriť naďalej v Uhorsku je úplná nemožnosť, o tom je každý rozumný politik presvedčený.

Tí statoční voličia teda, ktorí nedali sa sviest korhe-licou a judášskym grošom, môžu teraz hrde a so spokojným svedomím hľadať v ústrety lepšej, tak túžobne očakávanej budúcnosti, ktorej základ len oni pripravili.

Zradcovia ale a zlostní a násilníci liberáli nech sa spriatelía s tou myšlienkou, že ich zlodejstvám a tomu hnusnému prenasledovaniu ľudu urobíme predsa už raz koniec a oblámeme rohy všeliakým tatárom a katom národa uhorského.

Násilenstvá pri voľbách.

Sotva by sa boly protivládne stránky dobyly tak skvelého víťazstva, keby si predsedovia volební neboli etili aspoň koľko-toľko toho nového zákona volebného. Voľby po celej krajine prevádzaly sa viac-menej zákonnite, iba v okresoch slovenských rozbehli sa sprostáci liberálni tak násilníci a klamať, ako v roku 1896-tom. No získali si haňbu veľikú títo bašikovia a postarano bude o to, aby za spáchané nimi sviňstvá neminuli dobre zaslúženého trestu. Násilníckych darebákov naučíme móresu. Ľud musí sa konečne už raz osvobodíť z pod tyranstva bašov a ich nadvlády.

Najhnusnejšie páchaly sa násilenstvá v okresoch slovenských a to skoro vo všetkých. Stolica *nitríanska* i tu viedla predok.

Tak menovite vyznačil sa vo *frašackom* okrese liberálny predseda voľby istý *Jozef Fodor*, fiškál, rodina liberálneho kandidáta *Kolomanna Fodora*. Tento človečisko citoval k sebe ľudi, strašil a podplácal ich, aby len na jeho rodinu, na liberála hlasovali. Aby voľbu hodne preťahovať mohol a voličov ľudového kandidáta *Ernszta* aby zmýlil, prijal a oznámil v poslednej chvíli ešte *dvúch iných Ernsztov*, ako kandidátov. Jestli ktorý volič nevedel krstné meno dra Alexandra Ernszta, takému vótum neprijal. A predsa v zákone o kuriálnom súdobníctve je určite vysloveno, že pre takúto príčinu nesvobodno voliča pozbavíť vótumu.

Ako len mohol, tak preťahoval predseda voľbu a to len preto, aby Ernsztovi voličia netrpezlivými sa stali, a následkom tuhej zimy sa porozchádzali. Táto špekulácia sa zčiasťky aj podarila, lebo daktorí voličia Ernsztovi aj skutočne odišli. Voľbu pretiahli až do 8-mej hodiny ráno. Medzi tým stalo sa, že pána Jána *Deáka*, dôverníka pána Ernsztovho dali odvieť žandármí a zapreť len preto, že šiel k druhej kommissii na otázku brať predsedu, že prečo tak preťahuje voľbu. — Strana *Ernsztova* dostala do rúk také listy, v ktorých notár upravuje svojho podnotára, že koľko v ktorej obci môže dať peňazí za vótum.

Takýmito podlými prostriedkami docielili liberáli to, že liberál obdržal 970 hlasov oproti Ernsztovým 900 hlasom. Treba pripomenúť, že z pomedzi Ernsztových voličov odhodili 53 hlasov protizákonne.

Že sa pochtivé meno *frašackého* okresu poškvnilo, tomu na príčine sú i tí lakomí a nesvedomití voličia *kršťanskí*, ktorí nehaňbili sa za slopanicu ísť medzi židov

a opustili tábor statočných ľudákov. Proti volebnému predsedovi zadáme pravotu.

Najhnusnejšie násilenstvá páchali liberáli pri voľbe v *Prievidzi*. Použili práve také prostriedky, ako vo *Frašťaku* alebo v *Bobrove*. Z tejto okolnosti cele oprávnené uzatvárame to, že liberáli museli dostať *stejnú úpravu* s hora, ako majú pokračovať proti ľudovej strane a jej voličom.

Keď sa voličia v čas ráno v deň voľby zišli na voľbište, tu bolo patrné, že strana ľudového *Bresztjenszkého* počítuje do 1200 voličov, kdežto liberál *Csillaghy* mal ich len okolo 600. A liberáli všeliakým huncútstvom si predsa previedli voľbu tak, že ľudový kandidát *Koloman Bresztjenszky* ostal 49 hlasmi v menšine. Ako to bolo možné? Nuž takto: Ponajprv liberál *Csillaghy* dostal z liberálnej kassy 20 tisíciek. Ale peniazmi sa v *Prievidzi* nedá veľmi narábať. Boly potrebné aj iné sviňstvá. Liberáli najali si pisárov a židov, týmto dali úplnú slobodu chodiť medzi voličov a do sieň a predsieň volebných, kdežto strana ľudová len málo povereníkov dostala od predsedu voľby. Miestnosti, kde sa hlasovalo, maly sice vchod i s ulice, ale liberáli to tak zariadili, že voličov nie týmto dvermi púšťali, ale musel každý volič pod bránu ísť, ztuodtiaľ do jednej predsieni, a len z tejto dostal sa do hlasovacej siene pred kommissiu. Chudáci, ľudoví voličia, museli podstúpiť celú križovú cestu, kým sa konečne k hlasovaniu dostali. Havkáči liberálni posmievali, hanobili v predsieniach našich ľudi, podkušovali, podplácali a strašili ich a tak mnohých nám odviedli. Volební predsedovia potom ďalej mučili prestrašených ľudákov, predkladali im s veľikým hnevom a hurtom všeliaké nemožné otázky, a ak ktorý volič len malinkú chvíľočku rozmýšľal nad odpoveďou, toho zaraz odohnali. Jedným slovom robili títo tríznitelia ľudu, ako len chceli, a odhodili nám do 200 hlasov. Ale všetko toto nebolo by liberálom osožilo, keby sa bola *Handlová* a obec *prépošta Rudnayova* lepšie zadržala. V *Handlovej* nerobil pán farár za ľudovú stranu nič, tak že jeho veriaci z polovice hlasovali na liberála. A *prépošt Rudnay* ako robil, vidno z toho, že veriaci jeho do jedného chlapa odhlasovali na liberála.

Liberáli teda zvíťazili následkom spáchaných hnusných násilenstiev, no ale sa tomu víťazstvu dlho tešiť nebudú. Oni úfali sa toho, že všemohúci gróf *Štefan Tisza* obráni ich voľajako pred súdom; ale tento gróf *Tisza* a celá liberálnina je už fuč, a pravda *prievidzských* ľudových voličov musí pred súdom vynsť na svetlo. Lebo my voľbu *prievidzskú* napadneme petíciou a tu pred *Kráľ. Kuriou* dokážeme liberalom všetky figle a protizákonné prechmaty jejich.

Súvaha volieb.

Uhorskí občania vysielajú na snem 413 vyslancov. Dosiaľ prevedená bola voľba v 412 okresoch. V ostatnom okrese, v *hajduböszörményskej* stolici prevedie sa voľba dňa 3. februára, ale i tu má výhľad na víťazstvo len *Kosuthova* strana. Súvaha volieb, teda i tú voľbu, ktorá sa vydržiava 3. februára sem počítajúc, je nasledovná:

Počet mandátov je nasledovný :	
ľudová strana	24
vystúpení dissidenti...	27
nová strana	11
Kossuthova strana	160
mimo strán	10
národnostných	8
demokrati	2
opozícia spolu	242
Naproti tomuto má	
liberálna strana	156

Desaťročný jubileum strany ľudovej.

Bolo to dna 28-ho januára roku 1895. že u grófa Mikuláša Eszterházyho uzavreli náčelní mužovia pohybov kresťanských založiť novú politickú stranu kresťanskú pod menom ľudová strana.

Pamätáme sa dobre, ako túto našu stranu prijali vtedy hruhy politické. Chceli nás všetkým možným, i nezákonným spôsobom udusiť. Nadávali nám do zpiatočníkov, do vlastizradcov, do klerikálov a prorokovali všetci, že celá naša strana je len akýsi «chorý, pominuteľný zjav», ktorého si ani všímať netreba.

Dnes, po desiatich rokoch panujú už o našej ľudovej strane cele iné pochopy, v krajine i v zahraničí zaberajú sa novinári s desaťročným jubileumom strany našej. Jedni nás chvália, iní hnevajú sa na nás, ale uznávajú toľko všetci, že ľudová strana a nikto iný bola to, čo desaťročnou krutou prácou otriasla konečne základami hriješneho liberalizmu. A uznáva sa všeobecne i to, že bez ľudovej strany nielo vývodu z terajšieho zamotaného politického rozpoloženia.

I skromný «Krešťan» tento mal nemalú účasť na bojoch ľudových. Povedomie toto obodrovať bude nás k nezlomnej vytrvalosti, aby sme započaté dielo kresťanské i k úplnému víťazstvu priviedli.

Sláva všetkým ľudovej strane verným občanom kresťanským! Sláva, večná sláva zvlášte šľachetným zakladateľom našej ľudovej strany: grófovi Ferdinandovi Zichymu a Praelátovi Jánovi Molnárovi!

Rusko-japonská vojna.

Rusi a Japonci na bojovnej čiare pri rieke Ša postavali si už tak silné posície, že ani jedna strana nemôže reskurovať priamy útok. Nepriatelia tedy môžu jeden druhého prinútiť k opusteniu svojich posícií len obkolesením krídel. Jestli sa Kuropatkinovi táto operácia podarí, tak by maršal Ojama musel cúvnuť v smere ku Korei, ku Föngvančengu a tak by sa otvorila Rusom cesta ku Port-Arturu.

Dľa najnovších správ Rusi tie posície, ktoré si pri obchádzaní ľavého japonského krídla vydobyli, dnes vedeli si udržať. Že či boli zahnatí späť do predošlých svojich posícií, to sa zo správ nedá zistiť, ale jeden telegram oznamuje, že v posledné dva dni boj bol veľmi krvavý v ktorom ztraty Japoncov boli o mnoho čačšie než ruské.

Tretia ruská flotta, ako to z Koppenhágy sdeľujú, pohne sa vo februári na cestu do Východnej Ásie.

Z Lodýna oznamujú, že z Čifu odplávaly do Odessy dva parníky, na ktorých sa vezie 2000 zachránencov z Port-Artura.

Nepokoje v Rusku.

V Petrohrade panujú už pokojnejšie pomery, lebo robotní — zavedení a pobúrení od nesvedomitých ľudí — vstupujú do práce. Cár, ktorý sa len nedávno postaral o poistenie starých a práce neschopných robotníkov, pokračovať bude v tom smere aj naďalej. Vláda konečne uisťuje robotníkov, že tých, ktorí začnú opäť pracovať, obráni proti každému útoku.

Na zasadnutí petrohradskej mestskej rady zastupiteľ mesta Nabokov podal návrh, v ktorom hovorí, že poneváž aj vláda potvrdila to, čo videl každý obyvateľ mesta, že totižto v minulú nedeľu vojsko muselo použiť i zbraň proti demonštrujúcim robotníkom. ba že okolnosťami nútené bolo do nich aj streliť, navrhuje, aby mestská rada nad týmito udalosťami vyslovila svoju sústrasť, spolu ale aby obetovala aj 25.000 rublov pre ranených robotníkov. Predseda Jurnovo ale nedovolil aby sa o tomto návrhu pojednávalo. Na to stal barón Krott a ponúkol 25.000 rublov zo svojich peňazí pre ranených robotníkov, neberúc do ohľadu, či boli ranení vinní, alebo nie. Tento návrh mestská rada veľkou väčšinou prijala. Spolu odhlasovala mestská rada 2000 rublov na popravenie mestského ambolatóriuma a na prvú pomoc pre ranených, jestli by sa nedeľňajšie udalosti opakovali.

V Moskve je tichosť, ale počet štrajkujúcich vždy vzrastá. Keď minulé dni robilo vojsko poriadok, v Piatnickej ulici počuť bolo niekoľko výstrelov, ale že kto vystrelil, to nevedia. Divadlá sotva navštevuje voľakto. Ulice sú prázdne. Všade chodí vojenská stráž.

Robotníci zvolili si zástupcov, ktorí predostrú gubernátorovi žiadosti robotníkov. Žiadajú polepsenie platu, denne 8 hodín práce a chcú, aby v ustálení ceny práce účasť brali aj robotníci. V úradnej sieni gubernátora shromazdili sa aj majitelia a správcovia fabrík a vyjednávanie s robotníkmi malo zdarný výsledok.

Prichodia aj také zprávy, ktoré hovoria, že príčinou týchto nepokojov ruských sú príčina anglickí a japonskí nespokojenci, ktorí poburujú ruských robotníkov práve pre Rusko veľmi vážnom čase, keď ono vedie vojnu na ďalekom východe proti Japoncom. — O duchovnom Gaponovi, ktorý hol vodeom demonštrujúcich robotníkov v Petrohrade, časopisy doniesly tú zprávu, že zobral sebou 35.000 rublov od zavedených robotníkov a ušiel.

Po mnohých próbach a po dosiahnutí výsledkov pohnutý, mám tú zkušenosť, že sú také liečivé prostriedky, o ktorých sa môže povedať, že sú skutočne požehnané. Kto by neznal to, že najviac ľudí trápi trhanie, bôlasti v kosťach, bolenie nervov, zmeravenie, ktorých nemosí súhrnné meno je lámka alebo reuma. Toto je tá choroba,

proti ktorej veľmi mnohí privedú liečivé prostriedky do obehu, ale veru najviacerých je slabý účinok. Veľmi dô-

ešte aj u takých chorých ťažké nemoce istotne vylieči, ktorí od 10—15 rokov trpeli a ktorí marne hľadali kde-

Dietky, podte ku mne!

ležitú službu mieni tedy dolupodpísaný lekárnik ctenému čitateľstvu preukázať tým, keď mu poukáže, že proti takej chorobe jesto jeden celkom iste účinkujúci liek, ktorý

inde vyliečenie. Tento výtečný liek je Zoltán-ova masť, ktorú dostať 1 fľašku za 2 koruny v lekárni Zoltán-ovej v Budapešti, na rohu Szabadság-tér a ulice Sétatér.

Krajinský púť do svätej zeme 1905.

Duchovný vodca: Velk. p. Jozef Škarda, prépošť v Šaštine.

Výťah z Programmu:

Čas odchodu: Púť pohne sa okolo dňa 4-ho marca roku 1905. (O presnom čase odchodu účasť na púti vezmúci budú zavčasu upovedomení.) — **Obsah cestovania:** Cesta potrvá 40—43 dní Príchod zpiatky pred Kvetnou nedeľou. — **Smer cesty:** Budapešť—Belehrad—Sofia—Carihrad—Smyrna—Rhodus—Beiruth—Damask—Baalbek—Beirut—Haifa—vrch Karmel—Nazarét—Tiber—jazero Genezaret—vrch Tábor—Nazarét—Djenin—Samária—Nablus—(Sichem)—Bethel—Jeruzalem—Betlehem—Sv. Ján—Jaffa—Portsaid—užina Suez—Ismailia—Kairo—Alexandria—Messina—Neapol—Rím—Ancona—Fiume (Rieka)—Budapest. — **Ceny zúčastnenia:** Pre skupinu A: I. trieda železnica, I. trieda na lodi 1580 korún (prvotriedne zaopatrenie). Pre skupinu B: II. trieda železnica, I. trieda na lodi 1445 korún (prvotriedne zaopatrenie). Pre skupinu C: II. trieda železnica, II. trieda na lodi 1255 korún (druhotriedne zaopatrenie). Pre skupinu D: III. trieda železnica, II. trieda na lodi 1185 korún (druhotriedne zaopatrenie). Pre skupinu E: III. tr. železnica, III. trieda na lodi 650 korún (tretotriedne zaopatrenie). — **Podmienky zúčastnenia. Prihlásenie.** Na tejto púti — vzhľadom presného ustálenia miest na lodi — najviac 185 osôb môže brať účasť, a sice: zo skupiny A—B spolu 60, zo skupiny C—D spolu 25 a konečne zo skupiny E najviac 100 účastníkov sa môže prihlásiť. Prihlásiť sa možno u duchovného vodcu púte veľkomožného a veleb. pána Jozefa Škardu, prépošťa v Sasváre (Nyitra megye) s vystavenou prihlasujúcou sa listinou na skupinu A a B sa vzfahujúcu do 1. januára roku 1905. — **Cestovný list.** Každý účastník púte má potrebu na cestovný list (pass), ktorý na hlavnom kapitáňskom úrade alebo po okresoch u hlavného slúžnovského úradu si má zadovážiť. — Blížšie vysvetlenie podá podrobný program, o ktorý sa treba hlásiť tiež u veľk. pána Jozefa Škardu, prépošťa v Sasváre.

BESEDNICA.

Poučné rozprávky.

(Dokončenie.)

— A čo bude potom, keď sa mu stane volačo? pýtal sa Kapusta.

— Hm. Vec je veľmi jednoduchá. Keby Šesták stratil čo len polovicu majetku svojho, veru že by s radosťou prijal za zafa tvojho syna. Nedám ani mesiac, že by bola svadba.

— Hovoriš volačo súseď, len že my nemôžeme ho olúpiť o majetok, to len fiskáli vedia. Pamätáš sa na Mrvu, tomu celý majetok zmárnili. Pravotiť sa, to je len pre hlúpych bláznov. Škoda každého haliera čo takýto

somári dajú fiskálovi. Nemyslím, že by môj kmotor, či ako ho volajú, patril medzi takýchto.

— Patri, či nepatri, do toho nás nič. Oheň nerobí výmienky, povedal Kauka.

— Ako to rozumieš?

— Nuž len to my prišlo na um, že keby po svážaní oheň vypukol u Šestáka, zaraz by zostal zožrákom. Vieš, toto mi len tak nevdojak prišlo na jazyk.

Kapusta zblábol od ľaku. Vytrestil oči na súseda, a počal sa ho báť. To je zlý človek, myslel si. Ten ale zostal ľahostajným, jedine pery jeho prezradzovaly pekelnú škodoradosť.

— To by bolo volačo strašného, šoptal Kapusta trasúcim hlasom.

Kauka vstal z lavice. Kapusta volne vydychol, keď videl, že chce odísť. To je sväté, že je človek ukrutný, a keby častejšie chodil k nemu, Boh vie, akému hriechu by ho svábil. Z toho čert vyprával a nie iné.

Keď bol v bráne, obrátil sa nazad a povedal:

— Súseď, nech zostane to medzi nami, o čom sme besedovali.

— Dobre, dobre, odpovedal ten. Bože chráň, aby to on zradil volakomu.

Čudné! Od tohto dňa Kapusta nemal pokoja, ustavične prenasledovala ho tá myšlienka: Keby Šesták utratil čo len polovicu majetku...

Jeden deň takto prehovoril k nemu jeho syn:

— Milý ňanka, ja by rád za ženu Terku Šestákeje. Vypýtajte mi ju.

Otec trhol sebou, lebo nebol prichystaný na slová syna. Ten, ako čo by bol nahliadol do jeho duše. Len o hodnú chvíľu odpovedal: Nemožnosť žiadaš syn môj.

— A prečo?

— Lebo Šesták nedá nám Terku. Tak by sme pochodili ako Kauka. A takúto haňbu nechcem prežiť.

— Ale mohli by sme probovať, namietať syn.

— Nie, ani to nesmieme urobiť.

— Ale predsa by sme mali dačo robiť, lebo ja Terku veľmi rád mám.

Kapustovi počalo byť horko. Triasol sa na celom tele, hlava jeho hučala, a v nej jedna myšlienka druhú naháňala.

— Hej! keby kmotor čo len polovicu majetku utratil; mrmľal sám pre seba.

— Čo ste povedaly? Nerozumel som, pýtal sa syn.

— To, že čakajme za týždeň, dotiaľ snáď vymyslíme dačo múdreho.

Syn uspokojil sa, len otec bol nespokojný. Nikde nemal miesta. Ustavične ho prenasledovala jedna myšlienka. Nijak sa nevedel spriateliť s ňou. Veď bola aj strašná. Súca pre podpalača, ale nie pre poriadneho kresťana. Pritom aj svedomie ho trápilo. Robilo mu výčitky, prečo sa zaoberá s hriechnou myšlienkou? Od toho času, ako ho Kauka pobúrili, málo vyprával a vyhyboval ľuďom. Chodil s ovisnutou hlavou, ale keď ju podvihol, povedal kruto: Hej, veru že ma Šesták neobrátia na posmech pred celou dedinou! Ukážem mu, že neo-

pováži sa dať mne košík, keď budem pýtať jeho dcéru Terku!

Aj ukázal!

Bolo to v sobotu večer. Ľud už odobral sa na odpočinok. Vonku bolo jasno od svetla plň mesiaca. Noc tichučká, vetrik ani len lístkom nezatriasol.

Ale ticho! Bijú na zvon. Horí! horí! ozýva sa na vše strany.

Oheň u Šestákov povstal. Horí dom, maštal, stodola a kozol.

Celá dedina ponáhla sa hasiť oheň, a brániť čo možno. Aj sa podarilo obrániť statok, a iné hodnejšie veci, ale čo malo najväčšiu cenu: krm a zbožie, to požiariar znivočil.

Nácko, syn Kaukov hasil a bránil najusilovnejšie. Keď toho nenie, veru málo by boli oslobodili z majetku Šestákovho. Ale mladík tento z lásky ku Terke neunavne vláčil veci z horiaceho domu. Na nič nehľadel, nemyslel na seba, jedine na milú dievčiuu, ktorú tak veľmi miloval, a ktorá teraz, v tomto veľkom nešťastí plače a zalamuje rukami. Ale chudák so životom zaplatil odvážlivosť svoju. Priam vychádzal z horiaceho domu, keď krov padol a ho srazil. Polomrtvého vytiahly ho z pod žeravých hrád, a neborák v náruči Terky skončil.

Keď to počul starý Kauka, div nezblaznel od bolesti. Rúhal sa Bohu, preklíňal podpalača, často spomínal meno: Kapusta, že ten bol podpalačom, konečne sám sebe robil výčitky.

Kto počul jeho miechanú reč, nerozumel z nej ani slova. Len to videl, že Kauka oprel hlavu o stol, nepohol sa, len plakal a nariekal žalostne.

Úbohý Šesták utratil skoro celý majetok, ale Kapusta predsa netešil sa tomu. Udalosť táto povzbavila ho rozumu a pokoja. Pre výčitky svedomia nevedel ani jiesť, ani spať, ani pracovať. Tvár jeho zmenila sa. Vyzeral ako zlodej. Ani na ulicu neopovážal sa ísť, bál sa, že ľudia prstom budú ukazovať naňho: hľa podpalač.

Konečne ocborel. Ani nestal viac. Na smrteľnej posteli vyzradil, že on podpálil Šestáka, ale prítomní neverili mu, to mysleli, že blúzni. Nebolo lieku na jeho chorobu, aj umrel onedlho. Nedožil sa tej radosti, že syn jeho skutočne stal sa potešiteľom Terky. Veď oni mladici neboly príčina ničomu, zaslúžily, aby boli šťastliví. Majetok mladého Kapustu vynahradil škodu Šestákovú, aj ľudia ako tak zabudly požiariar. Len Kauka nevedel zabudnúť syna svojho. Svedomie ho hrýzlo, a dohováralo mu, že on bol príčina smrti vlastného syna, lebo však on radil Kapustovi, aby podpálil Šestáka. To nemohol vydržať, oddal sa pijatike, tak chcel utíšiť búrlivé svedomie. Keď prepil všetko, čo mal, vzal žobrácku palicu, a odtedy chodí po pýtaní. Požiariar ho obrátil na vniroč. F.

Upozornenie. Viac ráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá sa, že je spoľahlivý ten alebo onen *ústav sprostredkujúci požičky*? Otázka táto bude napozatým zbytočná, bo hľa my odporúčame, a síce veľmi vrelo, jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spo-

ľahlivý, a nadto ešte aj je nie sprostredkujúci, alebo *požičky sám prevádzajúci ústav*, tak že trov prosredníctva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földbitelintézet» v Budapešti.

CHÝRNIK.

Dvorný bál vo Viedni. Vo viedeňskom Hofburgu bol 28-ho januára večer skvelý dvorný ples, na ktorý rozposlali 1100 pozvaniek, na ktorý však prišlo dovedna len asi 700 popredných osôb. Jeho veličenstvo kráľ prišiel do bálovej sieni o pol deviatej hodine a dal hneď znak ku tancu. Tanec započala arcikňažna Margita s grófom Thurn-Valsaninom, s nadporučikom cisárskej telesnej gárdy. Jeho veličenstvo kráľ medzitým oslovil členov prítomného diplomatického sboru a dlhšiu chvíľu sa rozprával s pápežským nunciom, potom oslovil radom i ostatných veľvyslancov a vyslancov; zatým sa rozprával aj s manželkami viacerých diplomatov. Zo strany uhorskej vlády nebol prítomný na plesí nikto. Zpomedi rakúskych politikov oslovil kráľ rakúskeho ministerského predsedu baróna Gautscha, ministra zahraničných záležitostí grófa Goluchowského, predsedu poľského klubu Dziedusickeho a druhého podpredsedu rakúskej snemovne dra Začeka. Dvorný ples sa skončil o 12. hodine.

Smrť jerusalemského patriarchu. Jerusalemský patriarcha rímsko-katolíckej cirkvy Ludvik Piavi po tieto dni zomrel. Nebohý patriarcha narodil sa v talianskom meste Ravenna r. 1833. Za jerusalemského patriarchu vymenovaný bol r. 1889.

Z biskupstva spišského. Spišský biskup dr. Alexander Párvy vymenoval dra Jána Beervaldszkého, kanonika za hlavného cirkevného školského inšpektora celého spišského biskupstva. Doterajší inšpektor Neit Hillay, kanonik ohľadom svojej slabosti zaľakoval.

Matiašova pamiatka v Liptove. Kráľ Matej, ktorý medzi iným nosil aj titul liptovského kniežata, veľmi rád poľoval medzi liptovskými vrchami a o jeho poľovníckych dobrodružstvách koluje i teraz medzi liptovským ľudom mnoho historiek. Neďaleko Hrádku stavajú teraz na pamiatku kráľa Matiaša vežu, ktorú otvoria slávnostne ešte behom tohto roku.

Nábožne výlevy. Práve teraz vyšlo XI. vydanie. Kniha táto je pre každého katolíckeho kresťana s katolíckym spevníkom k potrebeniu v kostole i doma. Veľkosť 1288 strán. Spísal Andrej Radlinský. Nákladom Spolku Sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Cena neviaz. vyt. 4 kor. 20 hal., viaz. vyt. v koži s mramorezom 5 kor. 60 hal., v koži so zlatorezom 6 korún a chagr. so zlatorezom a spínkov 7 korún, kosteným križikom a v skvôstnej väzbe 11 korún.

Srbskí desentori. Z Belehradu sdeľujú: Viackrát sa stalo, že srbskí vojaci ušli z čiastky preto, lebo zle zachádzali s nimi, z čiastky ale preto, lebo svoj malý žold riadne nedostávali. Vojenský úskok preplával v noci rieku Sávu alebo vyčkal tmavú a búrlivú noc, vysadnul si na čln a prešiel na uhorské územie. Lenže úskokom sa obyčajne zle vodilo a ich lapili. Teraz už nemajú toľko príčin k úteku, ale môžu zas ľahšie ujsť a preto i teraz mnohí sa pokúsia prejsť do Uhorska. Dunaj a Sáva totiž zamrzly, tak že smelo môžu prejsť po ľade zo Srbska do Uhorska a naopak. Minulé dni hlásili sa na políciu v Zimúne viacerí srbskí vojaci, medzi nimi aj jeden kaprál z kráľovskej telesnej stráže a odovzdajúc svoju zbraň, šli ďalej od hraníc. Po tieto dni v noci ale prežili štyria srbskí vojenski desentori nebezpečné dobrodružstvo. Chceli prejsť cez zamrznutú Sávu do Uhorska, lenže ich srbskí pohraniční strážci zbadali a strelili po nich. Vojaci sa naľakali a traja sa aj vrátili. Štvrtý vojak bol ale nebodaj veľmi rozhorčený, nedbal nič o gule, ktoré mu frčaly okolo ušú utekal ďalej po ľade a sa mu aj pošťastilo prejsť na uhorské územie bez toho, žeby ho boli ranili.

Návrat Stösselov do Ruska. Zo Saigonu (Čína) sdeľujú, že ta došiel generál Stössel so svojou manželkou a s viacerými ruskými dôstojníkmi. Rusov uvítal veľký zástup ľudu. Stössela uvítal najprv veliteľ ruského križiaka «Diana». Stössel a veliteľ sa srdečne objali. Istému novinárovi rozpovedal hrdinský generál o padnutí Port-Artura len také veci, ktoré sú už všeobecne známe. Že pevnosť padla, to možno pripísať jedine tomu, že obranci už nemali ani potravín, ani streliva ba ani lekárov, ktorí by boli ranených opatrovali. Generál Stössel bol iba jedonraz ranený. Jedna guľa mu totiž preletela ponad samú hlavu a mu oškohlila kožu. Stössel sa veľmi uznalivo vyslovil o generálovi Konradenkovi, ktorého zabila jedna guľa z kanóna. Skorbut pustošil hrozne v Port-Arture, tak že zomrelo naň asi 17.000 osôb.

Najstarší ľudia. Dľa štatistických výkazov v Nemecku žije 778, vo Francúzsku 213, v Anglicku 146, v Škótsku 46, v Norvégsku 23, vo Švédsku 10, v Belgicku 5 a v Dánsku dvaja také ľudia, ktorí dožili svoje 100. narodeniny. Zajímavé je, že vo Švajciarsku nenašli ani jedného takého človeka, ktorý by bol mal 100 rokov. V Španielsku je 401, v Srbsku ale 575 takých ľudí, ktorí sú už vyše sto rokov starí. Najstarší človek na svete je tohto času v Rio de Janeire žijúci lodný kormidelník Bruno Cotrium, ktorý má teraz udajne 130 rokov.

Kto na svoj majetok

záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos földhitelintézet» Budapest, V. ker., Géza-utcza 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ľarchách. Predošlých veriteľov tento ústav z touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. — Požičky sa do poly ceny majetku môžu zplácať na 15, 22, 25, 33¹/₂, 34 alebo 50 rokov. — Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých po- bočných výdavkov môže si splatiť. — Ústav tento dáva záložné požičky na 5% a na 4¹/₂%-ové požičky bez všetkého zťahnutia v hotových peniazoch vyplatí. — Komu je požička zapotreby, ten nech sa s dôverou obráti na tento ústav, odkiaľ každému na jednoduchý list vďačne dajú vysvetlenie.

Všade pozornosť vzbudily, tie mnohé chýry, ktoré hovoria o svetoznámom Fellerovom Elsa-Fluide, nemajúcom páru v úspechoch. Tento domáci liek bezpodmienečne rýchlo a iste pomáha pri mnohých chorobách, ako na príklad pri záhe, influenzi, kašľu, reume, lámke, klaní v boku, boleniu drieka, krčoch, proti boleniu žalúdka, hlavy a zubov, proti nácthe a ešte proti mnohým iným nemociam. 12 malých flašiek alebo 6 duplovaných flašiek Fellerovho Elsa-Fluidu za 5 korún bezplatne zašle dorábateľ Eugen V. Feller, lekárnik v Stubici, Kostolná ulica číslo 18. (záhrebská stolica). Chráňme sa padelateľov.

Oznam.

S týmto všetkým dobrodincom chudoby a priateľom ľudu dávam na vedomie, že ešte vždy s vďačným srdcom prijmem láskavé príhľasy o knižočky «*Tridsaťročné jubiléum farárskeho úradovania*» a na «*Odrobinky svadby kánigalilejskej*», ktoré obetoval čo milodar na kostol lutišský náš známy dobrodinca chudoby, pán páter Zaosek. Cena je dľa možnosti ale aspoň 40 halierov. Chudobní moji farníci každú nedelu modlia sa za všetkých dobrodinco, ktorí sú im na pomoc pri stavaní a sriadenia nového kostola.

V Lutišiac, dňa 25. nov. 1904. Ostat. pošta Ó-Besztercze, Trencsén m.

S hlbokou úctou sa značím a odporúčam

Ján Greben, farár.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok	--- ---	4 koruny
na pol roka	--- ---	2 koruny
na štvrt' roka	--- ---	1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tíh et. predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám vyšoznačené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

«Krest'an» kiadóhivatala

Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

HOSPODÁRSTVO.

O dochovávaní hydu.

(Pokračovanie.)

Najväčší chosen sliepok sú vajcia. Vajcia patria medzi najvýdatnejšie pokrmy. Na ne máme potrebu každodenne, a dľa potreby a zásoby mení sa cena jejich. Záujmy hospodára tak to donášajú so sebou, aby v tom čase mal zásobu, keď je cena najvyššia, čo u nás v jaseňi a v zime býva. Teda na to sa musí usilovať, aby sliepky v tomto čase nosili, čo s tým docieli, keď kurín dľa spomenutých spôsobov v teple drží, keď nešahuje dobrú potravu a konečne, keď sliepky v tom čase podsype, aby mlad už koncom septembra počala vajcia nosiť. Nosenie mladých sliepok v tomto čase už aj preto je dôležité, lebo staré sliepky počiatkom jasene tratia perie — plznu — a kým to trvá, ani pri najbedlivejšej opatere nenesú.

Pri tejto príležitosti spomeniem tú zľú obyčaj gazdín, že práve v tom čase, keď sliepky plznu, krmia ich s podlou potravou, držiac pred očima to pravidlo: «Kto nepracuje, nech nejie». Netreba ale zabudnúť, že nové perie vyžítkuje silu sliepky ako vajce, a keď pridáme ku tomuto, že vtedy majú sliepky riedke perie, preto musíme ich lepšie chovať, aby teplo tela v potrebnej miere udržali. Záujmy hospodára aj to žiadajú, aby staré sliepky za krátky čas dopomohol k novému periu, čo docieli len s dobrou opaterou.

Mnoho ráz sa stane, že zodpovedali sme všetkým požiadavkám, ktoré potrebné sú k neseniu vajec a vzdor tomu sliepky nenesú. Toto má viac príčin. Možno že sú príliš staré, alebo ztučneli od dobrej chôvy, alebo nie sú tak vyrastené, že by vstave boly stále niesť.

Ako by sa dalo tomu odpomôcť?

Že vek sliepky na kolko je spojený s počtom vajec, ukazuje to, že sliepky jaknále na svet príjdu, už sú zapatrené so štirami vajec na celý život. Počet týchto ani u najlepšej fajty sliepok nenie viac od 600, a pre túto príčinu, keď sliepky naše 120—150 snesú — rozumie sa každá jedna — ročíte. a počnú to v šiestom mesiaci, tak zásoba jejich minie sa za polpiata roka, potom už s ničím nepohneme ich k tomu, aby vajcia niesli.

Jak ale pre tú príčinu nenesú, že ztučneli veľmi, zmenšíme porciu pokrmu a pridajme k tomu trochu kopného alebo žihľavového semiačka, alebo pomrvené suché lístky žihľavy. Jak ale sliepky skrze nedospelosť nesú málo vajec, tomuto tak odpomôžeme, keď na plodenie upotrebíme vajcia tých sliepok, ktoré usilovne nesú. Tieto vajcia poznačíme. Netreba zabudnúť, že zárod vajca závisí od kohúta, preto nemeškajme si zaopatřit dobrého plemennáka.

Keď nechceme, aby každá kvočka sedela, ale miesto toho aby niesla, podnet sedenia s tým smiernime, keď nenecháme vajcia v hniezde; keď kvočku okúpeme v studenej vode, lenže spôsob tento len v teplom čase upotrebme, keď sliepka chytro uschne. Najlepšie je takúto kvočku zavreť na 1—2 dni do jasného chováka a držať ju tam o hlade, pripustiť ku nej dobrého kohúta a výsledok bude istý.

Hoc ako usilujeme sa na to, aby sliepky naše cez celý rok jednako nosily, predsa nedocielime to celkom, preto myslieť musíme na ten čas, keď je nedostatok na vajcia. Známe rozličné spôsoby udržania vajec. Hlavné je udržať ich tak, aby nebol veľký rozdiel medzi týmito a medzi frískými. Docielime to s tým, keď ich obalíme takou látkou, ktorá zadrží mokrotu, ktorá nachádza sa vo vajci. Ďalej vplyv má na to jak nádoba, tak aj miestnosť, v ktorej vajcia držíme. V mokrom a vo sdusenom vzduchu pokazia sa a zhnijú, čo by aj s tou najlepšou látkou boly obalené. Látky, do ktorých vajcia odkladajú, sú: vápenná voda (to jest vajcia vložia do takejto vody a nechajú ich v nej až hodne vápna nasedá na škrupinu, potom ich odložia), otruby, múka, plevy, suchý mach, popol, pyliny a piesok. Robí sa to nasledovne: zaopatrimo si kysničky, do ktorých sa vmestí 50—100 vajec. Na dno dáme na pr. piliny, na to rad vajec a tak ďalej úkladáme ich jedno na druhé, až sa kysnička naplní. Na vrch nasympeme viac pilín ako je na dne, potom priviažeme vrchnák a kysničku odložíme. Aj do koša môžeme dať, akže kysniček nemáme, lenže musíme ho z vnútra obložiť papierom, aby plevy, piliny a podobné nevytrúsili sa z neho. Miesto, kde zapakované vajcia odložíme, nech je čisté a suché, nech neprechádza cezeň vietor. Dobré je vedieť aj to, že vajcia, ktoré nie sú zárody, ľahšie a dlhšie možno udržať. Sbíerať tak ich treba, ako aj také, ktoré pod kvočku chceme dať; teda každý deň posbíerame z hniezd a odkladať ich budeme na suché a chladné miesto, až nebude ich za kysničku. Gazdinky musia dávať pozor, aby sliepky doma vajcia nosili a nie u susedov. Najlepšie ku tomu zodpovedajú pripravy s dierkami. Akže daktorá sliepka na tajnom mieste vajcia nosí, o ktorom gazdiná nevie, nech sliepku ráno pri kŕmení chytiť a jak je pred snesením, nasolí jej zadok a pustí ju na slobodu. Sliepka popudená od soli, beží do hniezda a taktó zradí kde nosila vajcia.

Sliepky tiež sú podrobené rozličným chorobám. Spomeniem tie, ktoré môžeme s domácimi liekmi hojiť. Najvšeobecnejšia choroba je pýpec. Sliepka, ktorá trpí na túto nemoc, bočí od iných, perie našišorí, hlavu stiahne medzi plecía kedy-tedy žalostne piští za spoločnicami. Chyťme takúto sliepku a spozorujeme, že má prázdny gýgel, jazyk ale hrubý a ztvrdnutý. Prvá práca naša nech je tvrdý tento výrost bedlive odstrániť, počom ponúkne sliepku s ľahkým pokrmom, aký je v mlieku močený chlieb alebo kukuričná múka. Nemoc túto dostanú sliepky od podlého pokrmu a od nečistej vody.

Často stáva sa, že sliepky nosia vajcia s mäkkou škrupinou. Príčina toho môže byť nedostatok vo vápne,

to jest, keď na dvore nenie ani múru, ani piesku. Ale sa to môže stať aj skrze to, že sliepky veľa sú zavreté a že sa nepohybujú, alebo veľmi ich chovajú. V prvom páde treba im dať múru alebo potlčené škrupiny, v druhom páde ale zmenšíme porciu chôvy a pustíme sliepky po slobode.

(Pokračovanie nasleduje).

DOPISY.

Žabokreký.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velavážený Pán Redaktor!

Ráďte byť tak láskavý týchto pár riadkov v našom oblúbenom «Kreštane» uverejniť.

Nemám slov, ktorými by som dostatočne radosť vyjadril nad víťazstvom, ktoré ľudová strana dňa 26. januára v Žabokrekoch nad židovskou liberálnou stranou vydobyla. Už pred voľbou všeliaké smutné chýry sme počuli, že liberálom už prišlo toľko a toľko tisíc korún, s ktorými by voličov ľudovej strany po jednom — jako juncov — pokúpiť mali; ale nádej našu sme skladali v statočnom ľude a v jeho vodcoch, a v tejto nádeji sme sa ani nesklamali. Ľudová strana, jako dajaké zorganizované vojsko, tiahla do mesta. Srdce mi od radosti klovalo, keď som videl jako p. Paška, predseda ľudovej strany, medzi dvoma zástavami po predku išiel, za ním hrala skačanská banda a za bandou tiahlo asi 500 voličov v radoch po štyria a štyria v tom najkrajšom poriadku. Pri boku voličov kráčali páni farári a učители, jako dajakí vojenski officieri. Pred miestnosťou, kde sa hlasovalo, týchto 500 voličov jednohlasne zakričalo: «Éljen barón Kaas Ivor!» takže sa až okná na židovských domoch zatriasli. V liberálnom tábore židia a od židov pokúpení junci s ovisnutou hlavou dívali sa na ľudákov a hneď hovorili: «Už zase prepadne!».

Začalo sa hlasovanie. Predseda voľby tu i tu usilovne odhadzoval ľudové vóta, a takých asi 60 odhodil, ale keď videl, že všetky ľudové vóta aj tak odhodit nemôže, ku koncu každého voliča vótum prijal. Tu musím pripomenúť, že predseda aj jedno liberálne vótum odhodil. Bolo to vótum nedanovského rychtára, ktorému nijak nemohlo na mysl prísť meno liberálneho kandidáta, ponač vždy jakéhosi Rudnaya Ferenca spomínal. Jak veliký rozdiel to bol medzi ľudovým a liberálnym táborom! V ľudovom tábore bolo 9 hudieb, ktoré ustavične hraly. Do tábora ľudového prišli aj statočné ženičky a dcéry našich ľudákov, ktorým ľudová strana má mnoho čo ďakovať. Mládež začala tancovať a tancovala až do tmavej noci. Nebolo konca-kraja veselosti a radosti nad tým, že ľudová strana zase zvíťazí. Voličov na miesto hlasovania odpre-

vádzali solčiansky pán dekan, klížsky pán farár, mladý Turček z Nedanoviec, Jozef Vrba a iní ľudáci. — Kedykoľvek niektorí liberálni sedliaci po hlasovaní idúce domov, kráčali za vojanským kordonom, ľudáci takto ich prepúšťali: hep, hep barani, židovské junce, koľko si dostal peňazí, začo si sa predal, ty judáš, atď. A títo so sklonenou hlavou a až po uši zapálení ani slova neodpovedali. Iní liberáli, počujúc vykrikovanie ľudákov, ani sa neopovážili pred ľudovým táborom odísť, ale cez humná išli, ploty preskakovali a tak utekali domov jako dajakí kmíni.

A zakiaľ v ľudovom tábore voličia takto veselo sa zabávali, vidme čo robili tí, ktorí v liberálnom tábore stáli.

Približujúc sa ku ním, už z ďaleka mi do očí padnul jeden vysoký sedliak v kozuchu oblečený, na hlave špicatý klobúk, ktorý všetkých bachratých židov o hlavu prevyšil. Ale kto je to, myslel som si v duchu. To bol Jozef Olach z Veľkých Bielíc, ktorý pri predošlých voľbách bol neohrozeným ľudákom aj s jeho synmi a teraz je liberálom. Že čo bola príčina tejto premeny, to neviem, ale to viem, že Jozef Olach pred voľbou v ten deň bol u Blaškoviča v Žabokrekoch, o ktorom vieme, že bol hlavným liberálnym kortešom. Jako mešťan žabokreký majú mnohých známych medzi liberálmi, pomiešal som sa medzi nich, aby som sa niečo nového dozvedel. Priblížil som sa k jednému známemu židovi, ktorý nedávno ešte kočky skupúval a teraz ho už pánom veľkomožným menujú. I pýtam sa ho žartovne: «No a na dnešný jarmok mnoho juncov dohnali?» — «A veru málo» bola jeho odpoveď. — «A prečo?» pýtam sa ho ďalej. Načo mi on takto odpovedal: «Bodaj ho šlak porazil, sedliak je len huncút». — «A prečo?» pýtam sa ho. — «Nech si pomyslia» hovorí «celá moja dedina u mňa cez celý týždeň slopala, guľáš žrala, v krčme sa mi dogrcali, flaše mí na zem hádzali, čo som ja všetko trpezlivo znášal v tej nádeji, že ich aspoň sem dovediem, a teraz celá obec je tam v ľudovom tábore».

Iní liberálni korteši sa ponosovali, že mnohí voličia od nich peniaze pobrali a potom na ľudovú stranu hlasovať išli. Iní zase sa ponosovali, že tie peniaze, ktoré od hlavného bachratého žabokrekého korteša dostali, aby s nimi v radnianskej alebo v novákskej doline celé obce zakúpili, museli späť doniesť, lebo že ich tí voličia takto od seba udstraňovali: «Nepokúšajte nás, sme chudobní, peniaze by sa nám zišli, ale judácke peniaze nechceme, lebo dobre vieme, že na týchto liberálnych dôchodkoch nenie Božieho požehnanie». Mnohí liberálni korteši sa ponosovali, že ženy boly im na najväčšej prekážke. Áno na mnohých miestach sa stalo, že ženy alebo nedovolily aby liberálny korteš do domu vošiel, alebo muža schovali, keď židia preňho prišli, aby ho na voľbu vzali.

A tí, ktorí peniazmi, sľubami, burgundiovými foršusami, licenciami a sám Boh vie ešte s jakými dobrými vecmi na liberálnu stranu svedení boli, tak boli zarmútení, zrazení, ani čo by ich dajaké nešťastie bolo zastihlo. Vrčalo im tam poldruha cigáňa, ale to nikto nepo-

čúval. Mnohý liberálny sedliak s ovisnutou hlavou pred seba sa díval a v duchu si snáď myslel: jako budú na mňa vykrikovať moji spoluobčania, keď ma uvidia, jako z liberálneho tábora idem hlasovať. A veru ľudáci takýchto aj škarede prepúšťali.

Voľba skončená bola v noci o pol desiatej. Liberáli sa tak potratili, že ani za dukát nebol by si ani jedného našiel. Ľudáci ale pri hudbe očakávali odovzdávanie mandátu. Konečne presne o 12. hodine dvere sa otvorili a liberálni predseda vyhlásil výsledok voľby, dľa ktorého za ablegáta vyvolený bol barón Ivor Kaas. Za týmto pán barón Kaas poďakoval sa statočným voličom, ktorí od neho ani sľubami, ani peniazmi odvieť sa nedali, sľubujúce, že chce chudobný ľud podľa najlepšieho svojho svedomia zastupovať. Za ním prehovoril ešte aj stredanský pán farár Fiebig niekoľko slov, hovoriac, že keď sa takto vždy držať budeme, tak žabokrecký okres nikdy liberál zastupovať nebude a že náš okres môže byť pyšný na to, že takého neohrozeného muža, ako je náš vyslanec barón Ivor Kaas, môže na snem poslať.

Ľudový kandidát barón Ivor Kaas dostal o 197 hlasov viac, ako liberál Majtényi. Všeobecná mienka je, že ľudáci liberálnu stranu dňa 26. januára raz na vždy pochovali. Tak sa hovorí, že liberáli pri tejto voľbe na korťačky vyše 40 tisíc korún minuli a to za nič a pre nič.

Jeden remeselník.

Priev idza

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovné riadky uverejniť v našom oblúbenom «Krešťane».

Smutné časy žijeme, pravda bojuje so lžou, statočnosť s huncútvom, svedomitosť s lotrovstvom a najdu sa ľudia, ktorí lži, huncútvu, áno i lotrovstvu slúžia, týmto modlám sa klaňajú a pravdu, statočnosť a svedomitosť zakopávajú.

Takýchto hrobárov poctivosti, statočnosti a svedomitosti mali sme príležitosť poznať v Prievidzi dňa 26-ho januára tohoto roku v deň voľby, keď zápasila ľudová kresťanská strana so židovsko-liberálnou. Ľudová, kresťanská strana mala o 200 hlasov poctivých, statočných, nenajatých, nepodkupených viac, ako židovsko-liberálna, a predsa hrobári pravdy, statočnosti a svedomitosti spravili z 200-hlasovej väčšiny ľudovej strany menšinu, a síce 51-hlasovú.

Diviť sa budeš, ctený čitateľu, nad touto do neba volajúcou nesvedomitosťou, zatneš pästou a pomyslíš si voľačo. Aby si sa presvedčil o nesvedomitosti liberálov, poviem ti len jeden príklad. Z obce Koš dovedol rychtár napriek svojej prisáhe medzi voličov bérešov, deti a i takých ľudí, ktorí len z vdovského chleba žijú a títo mali hlas na liberála; kdežto starí, poctiví, statoční, daň platiaci hospodári boli odmrštení preto, ponač na ľudovú stranu hlasovali. Cigániť sa dá, áno i pomáhať cigániť, ale ten súd svedomia jaký je a súd Božský jaký bude? Pravda, vy sa toho nebojte, lebo ste ešte od korhelice

omámení, judáске peniaze vám štrkajú a tými sladkými rečičkami ste ešte omámení. Ale jako vám bude, keď vstúpíte do chrámu Božieho, keď sa budete chystať ku svätej spovedi a pomyslíte si na spravедlivý súd Boží?

Mešťan.

Z pezinského okresu (prešp. st.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráčte byť tak láskavý, týchto pár riadkov v našom oblúbenom «Krešťane» uverejniť.

Dňa 26. januára o 8. hodine večer odcengali v sl. kr. meste Pezinku liberálnej sláve na umieračku. Dlhoročné liberálne panstvo srútilo sa na kopy pod mocnými úderami sdruženej hrdinskej opozície a jako by dedičný vavrínový veniec liberálneho kandidáta zhorel na popol. Na srúcaninách liberálnej slávy postavili statní ľudáci novú ľudovú slávu a miesto zhoreného liberálneho vavrínového venca uplietli nový, opravdu vavrínový veniec a postavili ho, okráslili ním hlavu svojho víťazného kandidáta ľudovej strany, teraz už skutočného krajinského poslanca veľkomožného pána dra Michala Dömötör. — «Tak sa časy menia, tak tento svet beží» voláme s básnikom my radosťou naplnení ľudáci pezinského volebného okresu! A ľúbili by sme teraz von z hrobov vyvolať i tých šľachetných bratov našich, ktorí čez dlhé desaťročia na darmo zápasili v tomto okrese s nepremožiteľným liberalizmom, aby sa spolu tešili s nami, aby plesali nad našim víťazstvom. Už roku 1901. dobre sme vytrepali chrbát liberálom, a predsa nás ešte i pred terajšou voľbou len «sedliackou sberbou», len «trochármi» prezývali. No ale im teraz vyplatili tí «trochári», tá sedliacka sberba!

Nemôžem zavreť tieto riadky svoje bez toho, že by som neprivolal na slávu našim hrdinským bojovníkom, voličom sl. kr. m. Sv. Jur, Pezinok, Modra, potom obciam: Račisdorf, Pudmerice, Častá, Báhony, Horné i Dolné Orešany, Dlhá, Vištuk, Ompitál, Dubová, Borová Gocnod, Grinava, Limbach a Cajla. — Sláva zvlášte tým evanjelickým bratom našim, ktorí nedbajúce na potupy a hrozby, verne vytrvali pod zástavou našou. Sláva vám!

Veľkú a neoceniteľnú zásluhu pri tejto voľbe vydožil si zvlášte vct. pán Vladimír Krno, advokát v Pezinku. Tomuto nášmu priateľovi, ktorý skutočne je našim prvým vzorom Kristovej lásky, privolávam tiež na slávu s poznamenaním tým, že nás velice teší, keď je v kruhu našom čo zastávateľ práv ľudu.

Sláva i našim pp. farárom: svätójurskému, pezinskému, modranskému, vištuckému, pudmerickému, dubovskému, častovskému, dlhovskému, dolno-orešanskému a horno-orešanskému, jako tiež i pp. kaplánom modranskému a pudmerickým obidvom, že niesli s nami bremeno tejto zimnej voľby. Naši kat. p. učiteľia mnohí nás zanechali. A preto nás veľmi tešila prítomnosť pp. učiteľov: pudmerického (ktorý bol i dôverníkom p. Dömötöra pri II. kommissii), halmešského, vištuckého, horno-orešanského, dubovského, grinavského a račisdorfského.

Nech žije náš novovyvolený krajinský vyslanec veľkomožný pán Michal Dömötör! Nech žije a prospieva ľudová strana!

Ludomil.

Giebel (Spišská Magura).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mňohovážený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom oblúbenom «Krestane».

V Giebli, ktorá obec leží v úzkej doline, medzi vysokými, neúrodnými vrchami, ďaleko rozľahano a ako filiálka ku mafašovskej farnosti prináleží, bola dňa 29. decembra min. roku pekná slávnosť. V ten deň požehnal tamojšiu, od základu novú kapličku prevelebný p. dekan a farár mafašovský Jakub Hillay, pri assistencii dvoch kňazov, a síce lešnického a richvaldského. Vystavenie kapličky, ktorú Jozef Hasay, murársky majster z Kacvína síkovne vystavil, stojí 2900 korún. Potrebné drevo a skaly Giebelania dali; oni dali aj furmanku a ručnú robotu. — Spodok v nej je s keramitom vyložený.

Na vystavenie tejto kapličky poslali v Amerike bývajúci Giebelania 1382 korún, nebohý Michal Klotňa giebelský obyvateľ 600 korún nechal na nový oltár; druhé, čo chybovalo, dalo sa z kostolnej kassy.

V kapličke je aj nový oltár, ktorý veľmi krásne vyhotovil Franc Repčik, sochár z Novej Vsi. Na oltári je v prostriedku svätá Rodina vykresaná, a síce v stave robotnom; na jednom boku sv. Alžbeta, patrónka tejto kapličky a na druhom boku sv. apoštol Jakub. Oltár stojí 1413 korún.

Velice sa teda vyznačili v Amerike sa zdržujúci Giebelania, ktorí aj tam v ďalekom svete nezapomenuli na svoju chudobnú dedinku a na svojho Boha a vďačne oboťovali krvopotne zarobené groše svoje, aby len umožnili čím skoršie vystavenie novej kapličky. Takých dobrosrdečných a obetovavých ľudí aj Pán Boh musí požehnávať a im to hojne odplatiť, keď aj nie vše v tom krátkom zemskej živote, ale iste a to tým hojnejšie vo večnom živote.

Nemalú zásluhu si získal pri vystavení tejto kapličky aj ich — o dobro svojho ľudu a o slávu Božiu starostlivý — duchovný otec prevelebný pán dekan Jakub Hillay. Nech mu Pán Boh dá tú milosť, aby ešte dlhé roky mohol horliť za česť a slávu Božiu a za ozdobu domu Jeho Božieho.

Pochvaly hodný je aj giebelanský rychtár, že vďačne a radostne riadil všetko, čo pri stavaní kapličky bolo potrebné.

S radostou musím ešte spomenúť o Giebelanoch, že teraz konečne aj oni uznali, že človek, aby mohol byť rozumným, seba povedomým, aby poznal svoje práva, musí aj dačo čítať, a síce musí čítať dobré kresťanské novinky a časopisy. Toho roku chodia do Giebela štyri výtisky «Krestana», 1 výtisk «Posla Sv. Antona», 1 výtisk «Posla Božského Srdca Ježišovho» a tri výtisky «Kráľovny Svätého Ruženca». Okrem toho minulo sa tam 16 kalendárov sväto-vojtešských a sväto-antonských. To je veľmi

pekný počiatok v tej malej obci, ktorá len 164 duší počíta. Všetky sú v Magure viaceré o mnoho väčšie obce, v ktorých ľudia celkom nič nečítajú, v ktorých ani počuť nechcú o predplatení na novinky alebo na knihu.

Milí Giebelania, len pokračujte ďalej na tej dobrej ceste, ktorú ste nastúpili!

S ľudovým pozdravom

Ludomil.

Zlaté Moravce.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Dôstojný Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovné riadky uverejniť v našom oblúbenom «Krestane».

Voľba dňa 26. januára v Zlatých Moravcoch bola dosť slušne prevedená. Ešte ani voľba celkom skončená nebola, už od radosti, že «ellenzék» (po slovensky protivládny) je vo veľkej väčšine, zlato-moravecké ulice osvetlené boly, čo ešte pri voľbách nikdy nebolo.

Poneváž voľba naša bola v zime, preto sme mali aj dosť vlkov na našich voličov, na ktorých ale naši smeli, mladí a zdraví junákovia zlatomoraveckí dobrý pozor dali a ich aj odohnali. I naši voličia boli takí sršne, lebo jak sa vlk ukázal, už všetci za ním utekali a poriadne ho namazali.

Medzi našimi voličmi sa našli za nášho kandidáta, teraz už vyslanca, Alexandra Karácsonyiho aj takí odúševnení voličia, že keď by aj za tri dni stáli v tej zime, že vydržia a to ešte aj na svoje útraty. Náš kandidát pán Alexander Karácsonyi oproti Jánovi Klobusiczky zvíťazil väčšinou 793 hlasov.

Nech žije náš pán Alexander Karácsonyi, vyslanec ľudovej strany.

Dvaja ľudoví voličia.

Ceny potravných článkov.

Úradne značené priemerné ceny za 100 kilogramov.

Pšenica: tiská K 20·00-20·90, peštianska K 20·00-20·70, belehradská K. 20·00—20·60, banátska (77 kilogramová) K. 19·80—20·60. — Raž: K. 15·00—15·40. — Jačmeň na krm K. 14·20—14·80. — Ovos: prvotriedny 14·10—14·60, druhotriedny 13·80—14·10. — Kukurica: K. 15·80-17·00. Repica: K. 22·50—23·00. — Prosó: K. ————

Múka.

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	31·60	30·80	30·00	29·40	28·20	28·00	27·00
			č.	7	7 ¹ / ₂	8	
			K.	26·00	24·00	14·40	

Koloniálny tovar: Cukor raffinovaný K. 83·00—84·00, kockový K. 85·00—86·00, kandis biely K. 82·00, zltý K. 82·00 za 100 kilogr. s pobravnou daňou.

Petrolej: americký (*) vo veľkom prima K. 92·00 ruský (***) K. 87·00 za 100 klgr.

Spiritus: Rafinovaný tovar vo veľkom K. 155·50 do 156·50. Denaturalisovaný, k priemyselnými účelom jeden barill 55·00—56·00.

Lacné české perie.

5 kilo nové tmavé driapané 9 kor. 60 hal., lepšie 12 kor. Biele mäkké, jak páper 18 kor. — 24 kor. Biele ako snah mäkké ak páper, driapané 30 kor. — 36 kor. Rozposielanie s dobierkou franco; zamene- nie a nazpät prijatie je pod tou výnimkou dovolené jestli sa na poštové útraty vynahradia. **Benedikt Sachsel, Lobes 135** (pošta Pilsen Čechy.)

Ziadajte si cenník.

Zdarma a bezplatne zašlem môj, v slovenskej reči, bohaté illustrovaný cenník, ktorý viac než 1000 obrazov obsahuje rozlič- ných hodín, zlatých a strieborných predmetov ako aj hudobných nástrojov

HANNS KONRÁD

I. hodinová fabrika a exportní obchod
BRÜX No. 1493. (Česko.)

DOLICIN jehož najchýrejší lekári a professori s výtečným účinkom upotrebuju pri suchej nemoci (tuberkulosi, kašľani, zachrípnutí, prsný a pľúcnych nemociah, katáre, astme, fažkom dýchaní, suchom kašľani a gágorovných nemociah, horúčku a potenie zastaví. Pri deľskom somárskom kašľi **Dolicin** nevi- dané účinky preukáže. Cena 1 kor. 40 hal. a 2 kor.

Dostať u **KORNELA DEMETER, lekárnik,**
v Szászváros-e, Iskola-tér 53. sz.

Každá Gazdina môže byť
píšná na svoju kávu!

Kathreiner
Kneipp sladová káva
tam, kde kávu pijú, ne-
môže nikdy chybovať!

o o o

Len pytajte tuto kávu vždy v zatvo-
rených bálíkoch známkou »Kath-
reiner«, a neslobodno nikdy
kupovať, čo sa otvoreno dávaža!

Najlepšia kosa na svete je „kosa z delovej ocele generála Devetta“,

ktorá je z najvýbornejších kovov složená shotovená je z najlepšej a najvýbornejšej delovej ocele, a s takou umeleckou vedou je dvojnásobne zahartovaná, že jej možnosť vzdorovania stojí na najväčšom stupni a prevyšuje všetko, čo sa v tomto obore nachodí.

Ochranná
známka.

Jediný zadovažujúci prameň je

PAVEL SOHR, v SOMOGY-SZILL-Ě,

jediný zosielať kosí generála Devetta,

ku ktorému majú sa zaslať všetky dopisy a objednávky, týkajúce sa kôs generála Devetta

Pri objednaní 5 kusov poštové výdavky znáša firma. Pri objednaní 10 kusov tiež dielňa znáša poštové výdavky a k tomu jednu kosu ešte zdarma zašle. — Za každú kosu z delovej ocele generala Devetta dielňa ručí a nezodpovedajúcu kosu dielňa bez všetkých útrat začaruje (ale zo skúsenosti vieme, že medzi 1000 kusami sa ani jedna zlá nenachodí.

Objednávky sbierajúcim dáme osobitnú vzácnu výhodu. — Každý nech si žiada cenník na dopisnici.

S kosou z delovej ocele generála Devetta pri jednom brúsení možno na diaľku 250—300 krokov kosíť. Jedno nakovanie dostačí na viac dní. Kosa z delovej ocele generála Devetta zhotovená je po ruke

jedného riadneho kosca, vykovaná a vy-
probovaná zašle sa so zárukou. Preto nech
si nikto do tých čias kosu neobjedná, kým
si od vyšmenovanej firmy obrazkový
cenník nežiadal, ktorý zdarma mu zašle.

Diamantová ocelová britva s trojročnou zárukou za 1 zlatý 50 krajciar. Cenná britvová pošva zdarma.

Len 4 zl.

Na 8-dňovú príležitosť

zašlem každému elektrické s pozlátenými deklami remontuar-hodinky na dobierku alebo za vopred poslané 4 zl. a zavazujem sa behom 8 dní hodinky nazpäť prijať a ich cenu prnávratíť, keďže by hodinky nezodpovedali. Elektrické zlatodeklové remontuar-hodinky opatrené sú tromi pružnými deklami a zlatu podobnou, lesk nemienciou schránkou, ktorá je cestou elektriky so 14 karátovým zlatom obťahnutá, tak že ich od drahých zlatých hodníc nemožno rozoznať a potrvajú za roky. Tieto hodinky opatrené sú jemným pozláteným zostavením a za dobré chodenie ich prijme sa triročná písomná záruka. Ku každým hodinkám dáva sa jedno kožené vrecúško.

Jediný rozposielateľ na dobierku je len **LEO LATEINER**, sklad fabričných hodníc, Viedeň, I. Wollzeile 17—29.

Divy priemislú!

V New-Yorku a v Londíne nešialani ani európejskú suchú zem a preto jedna na strieborné náradie fabrika nútenos vydela sa byť, že svoj tovar len za cenu roboty toho predá. Ja som splnomocnený, splnomocnenstvo toto plniť a nazáklade tomto za 6 zl. 60 krajciarov nasledujúce náradie pošlem:

- 6 kusov veľmi fajnové stolové nože so pravdivou anglickou klingou
- 6 kusov amerického patentovaného striebra vydlčky,
- 6 kusov amerického patentovaného striebra jedacie ližice,
- 12 kusov amerického patentovaného striebra kávové ližice,
- 1 kus amerického patentovaného striebra polievkovú ližicu,
- 1 kus amerického patentovaného striebra mliekovú ližicu,
- 6 kusov Anglická Viktoria spodnie táče,
- 2 kusy imponantné stolové svietniky,
- 1 kus tajnové cukrové sitko,

42 kusov spolu len 6 zl. 60 kr.

Tieto 42 kusy predtýmto 40 zl. koštovali a včel len 6 zl. 60 kr. v najľahšej cene je k dostaniu. Americké a patentované striebra je jedna s vonku a s nútra biela kova, ktorá striebornú farbu aj 25 rokov udrží začo ja garantujem. Svedectvom tomu, že tento

není kamstvo

zavazujem sa bár komu, komu sa náradie nepaci peniaze späťky dať. Nech nikto nezameška túto pohodnú príležitosť použiť žeby si túto okrášľujúcu garnitúru nezaobstaral

ktorá utešeným svadbo a iným darom je,

d'alej do každej lepšej domácnosti príliš je súca, k dostaniu je výlučne len u

A. HIRSCHBERGA

amerického patentovaného striebra závod

Viedeň, II., Rembrandstrasse 19B Telefón 14597.

Rozposielky na okolie s dobierkou alebo peniaze vopred v poslaní. Ku tomu čistiaci prach 10 kr. Opravdivý len na boku vydiacu ochraňujúcou markou (zdravotná kova).

Výťah s tisíce označiacich listov:

S prvou zásielkou som úplne spokojný, prosím ešte jednu garnitúru za 6 zl. 60 kr. Koložvár barón Bánffy jeho excell.

S prvou zásielkou som úplne spokojný, prosím ešte jednu zásielku. haloča, Ján Majorossy, kanonik.

Zasielku s jedacím servisom som obdržal, veľmi som spokojný nech mi ešte jednu takúto garnitúru 42 kusí na dobierku s amerického patentovaného striebra pošlú. Rozovité, Kr.-Sömrska st. S. Keresztes hlavný slúžny.

Jej Excellencia, barónka Edelsheimova čo najvyššie odporúčala mne Váš stolový nábytok, prečo esadnm Vás. rá te i mne dvojo takýchto nábytkov, po 6 zl. 50 kr. pošlať. Gr. Helena Tisza, rod Degenfeld-Schomberg.

Niet choroby vo vašom dome

ak si dáte doniesť chýrny

Kráľovský-balsam

Kráľovský balsam, ktorý je proti všetkým chorobám jedine istý prostriedok a aj každý starý neuh hneď vylieči; teda ho treba v každom dome držať, lebo týmto chýrnym balsamom prekaží sa bolenie hlavy, lánka, pakostnica, reuma, bolenie zubov a chrčba, trhanie v nohách, kolika, bolenie žalúdka atď. slovom jediný istý liek proti každej nemoci je chýrny Kráľovský balsam, teda nevyhnutne je potrebné, aby v každom dome bol na pohotovosť. Cena veľkej fľaše 2 kor. s úplným návodom o upotrebení. Môže sa dostať u **Grósz-Nagy Ferencza** apatekára v Debreczene č. 17. Arany egyszaru gyógyszerész. V Budapešti v Török Jozsefovej apatekce, Király-utca 12. — S týmto liekom môže sa objednať v celej krajine uznaná chýrna hajduska pomáda na bavuze, od ktorej za najkratší čas možno dostať najlepšie bavuze, 3 tegle za 1 kor. 50 hal.

Oznamy prijíma

administracia

„Krest'an“

Budapest,

Szentkirályi-utca 28.

Snubné prstene.

6 karátové kus za 1 zl. 50
kr. 14 karátové zlaté od } vyššie
3 zl. 50 kr.

Solidne, bez zvarania!

Leopold Mayer,

cis. a král'. úradný oceňovateľ

Viedeň,

XIV., Mariahilferstrasse 187/b.

BRAUJ^{no} M^{ariacellské} — žalúdkové kvapky

sú všeobecne odporúčané pre ich otužujúci a posilňujúci účinkovanie na traviacu ústrojnost. pri nechutí jedlu, traviacich zmatkoch a iných žalúdkových neduhoch.

V apatekach výlučne

Brady-ho žalúdkové kvapky žiadajme

Josef Török apatekar v Budapešti.

500 Korún

vyplatím tomu, komu by po upotrebovaní Bartillovej ústnej vody, jedna fľaška 70 h. prnávratilo sa bolenie zubov alebo zápach. Z úst. (franko-Zasielka 95 h. osobyte). E. Bartilla-Winkler, Viedeň (Wien) 19/1, Sommergasse č 1. Žiadajte si v lekárni Bartillovu vodu na zuby. Kto by nám oznámil nejakih napodoobovateľov ten budú štedre obdarený. Na miesta, kde by táto voda nebola k dostaniu, pošlem 7 fliaš za 5 K 20 h. frankov. Jednu fľašu nepošlem.

SCHICHT- ..MYDLO..

so známkou Jeleň alebo Klúč

najlepšie a najvýdatnejšie a tak

aj najlacnejšie mydlo.

Bez akýchkoľvek škodlivých čiasok!

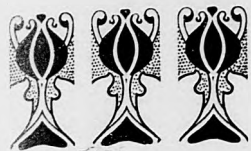
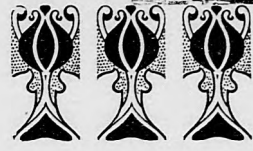
Všade k dostaniu!

Pri kupovaní ale obzvlášť na to pozorujme, aby každý kus mydla opatrený bol názvom «Schicht» a s jednou hore označených ochranných známok.

Od 30 rokov známe a chýrné

karpatské zdravotné pilulky

vynajdené a pripravené jedine

JÁNOM FRIEDRICHOM, lekárnikom

v Malackách (prešporská stolica),

sú vzácnym a lacným domácim liekom

proti zapchaniu, zašlamovaniu, nechuti k jedlu, žalúdočnemu, katarrhu, zpuchnutiu žalúdka, vetrovi, závratu, boľeniu hlavy, zimnici, zlatej žile, výsypu, žltenci, bleďačke a starým otvoreným ranám.

Cena týchto piluliek je tak ľavá, že i každý chudobný si ich kúpiť môže, stojí totiž 1 škatulka s 15 pilulkami 21 kr., balíček obsahujúci 6 škatuliek stojí 1 zl. 5 kr. Keď sa k cene piluliek priloží 20 kr. a peňažitá hotovosť keď sa pošle s poštovou poukážkou, tak zásielka piluliek pošle sa vyplatením poštovného, kamkoľvek v rakúsko-uhorskej ríši. Menej než balíček nezasiela sa.

Jediné zasielateľstvo u J. Friedricha, lekárnika v Malackách (prešporská stolica).

Výstraha Ponevác moje pilulky často falšované bývajú, prosím tieto len u mňa kupovať

Výťah zpod'akovani.

Vel'actený pane lekárnik!

Úctive prosím, buďte tak laskavý a raďte mi poslať jeden balík tých vašich výborných karpatských piluliek, čo možno v najkratšom čase, lebo ich veľmi potrebujem pre moju manželku, ktorá mi ochorela, ponevác sme už zkusili niekoľkokrát tieto liečivé a veľmi prospešné vaše pilulky; teda máme tú nádej, že jej zas dobre poslúžia v jej nemoci, lebo sú spolaživé v každej vnútornej nemoci, čo sme už dobre zkusili. Šťastivý nový rok Vám vinšujem a úprimné pozdravenia Vám odosiľam. S úctou služebník

V Sobotiši dňa 31-ho decembra 1904.

Ján Brana, mlynár.

Vel'actený pane!

Prosím o jeden balík zdravotných karpatských piluliek čo najskôr. Mne vúčnéc poďakovanie, našlo sa asi 22. domoch za vyliečenie s jejich zdravotnými pilulkami. Toto verejné poďakovanie s týmto čini

v Semci, dňa 10-ho decembra 1904.

Ján Cseherle, okresný notár

Vel'actený pane lekárnik! S hlbokou úctou vám ďakujem za vaše pilulky, nech Vám dá Pán Boh dobrého zdravia a dlhý vek, aby vaše zdravie tak rozkvetalo, ako mne. 15 rokov som trpel boľast' v hlave a teraz som úplne zdravý. Pošlite mi pre mojich súrodov dva balíčky.

V Častkove, 26. januára 1899.

Martin Sedlaček.

Ctený pane! Žiadam Vás týmto o zaslanie jedného balíčka zdravotných piluliek; trpel som 24 rokov na žalúdočnú boľast' a mnoho som utratil a ničím som si pomôcť nemohol, ale teraz, chvála Bohu, som už 4 roky zdravý a nič mi nezaškodí. Nech Vám Otec nebeský debraje dlhý vek a zdravie, aby ste mohli slúžiť ľudu nemocnému.

Vo Veľkej Bytči, 18. oktobra 1898.

Ján Horák.

Blahorodý pane lekárnik! Prosím Vás pekne, pošlite mi Vašich karpatských piluliek, ktoré účinkujú mi tak dobre, že už bez nich byť nemôžem, užívame ich celá rodina.

Štubňa, 9. augusta 1899.

Ján Pavoni, podnikateľ staviel.

Vel'actený pane lekárnik! Žiadam zdvorile, pošlite mi Vašich vytečených a liečivých karpatských piluliek; aj ja Vám ďakujem za tieto, lebo nemôžem bez nich byť, nech Vám Pán Boh dlhé roky da.

V Petrovci, Bácsa 28. jan. 1900.

Ján Nicota, tesársky majster č. 1270.

Blahorodý pane lekárnik! Úctive Vás prosím, raďte mi zaslať obratom pošty 1 balík Vašich výborných karpatských piluliek, lebo blahodarnějšího lieku neznám proti zapchaniu žalúdočného katarrhu nad vaše znamenité pilulky. Dobrorečím Vám za tento liek srdečne.

V Sobotišti, 19-ho dec. 1894.

S úctou Ján Vrana, mlynár.

Blahorodý pane! Prosím, buďte tak laskavý a pošlite mi 1 balík Vašich výborných zdravotných piluliek, jako vyliečeny prajem Vám mnoho zdravia 14 rokov ma nohy boleli a mal som aj rany; od Vašich piluliek sa mi vyhojené. Nech Vám dá Pán z neba to najlepšie, čo si od Neno žiadate.

V Hriadku, 2. jan. 1900.

S úctou Adam Globicz, v továrne na tannin.

Vel'act. Pán Friedrich! Ma som vaše karp. pilulky raz a po utrebení prestala mi bolesť pri srdci, už skoro 20 rokov trvajúca. Nech Vas Pán Boh živí a dá Vám dobrého zdravia, aby Ste mohli ľudu pomáhať! Prosím ešte obratom pošty o 2 balíčky Vašich karp. piluliek. S úctou.

V Tr. Teplé, dňa 8. nov. 1901.

Josef Kabasta.

Vel'actený Pane Lekárnik! Prosím, pošlite mi tri balíky karpatské zdravotné pilulky za týchto 6-70 k. — Mnoho vdaky som Vám podľzen, za vaše znamenité pilulky, ktoré už 12 rokov užívam a vždy s dobrým účinkom; tak že ich smelo odporúčam každému, lebo ešte nikoho nesklamaly. Preto nech Vám Pán Boh dá zdravia, aby Ste mohli ešte mnohých sprostíť od všelijakých nemoci. Srdečne Vas pozdravujem.

Nemešany, 17. jan. 1902.

Ján Urbán.

Vel'actený pane lekárnik!

Prosím zašlite mi z Vašich výborných karpatských zdravotných piluliek jeden balíček, ktoré mi od hlavy bolenia dobre účinkovaly. V Melčiciach, 12. febr. 1901. Ondrej Novák, roľník, č. 17.

Ctený Pane!

Žiadam Vás, zašlite mi jeden balík Vašich karpatských, zdravotných piluliek, lebo ja som 24 rokov trpel na mój žalúdok veľkú boľast' a mnoho penazi som utratil a s ničím som si pomôcť nemohol, teraz chvalabohu som 4 roky zdravý a nič mi neškodí, ako som, začal užívať vaše pilulky. Tak nech vám Otec nebeský zdravie a dlhý vek dá, aby Ste mohli čo najuľalej slúžiť úbohému nemocnému ľudu. Vo Veľkej Bytči, da 18. okt. 1898. S úctou Ján Horak.

Urodzenému pánu lekárnikovi Jánovi Friedrichovi v. Malackách.

Vašimi zdravotnými pilulkami karpatskými som už veľa veriacim pomohol. Znovu prosím dve škatule. V Barande, dňa 16. dec. 1897. So zvláštnou úctou. Vincent Vog, farár.

Blahorodý Pane!

Znovu prosím jeden balíček z Vašich zdravotných piluliek, ktoré na oza podivuhodne účinkujú; od tej doby, čo ich užívam, netrpím už na žalúdok V Eleku, dňa 16. dec. 1897. S úctou Michal Hammer.

Ctený p. lekárnik!

Raďte mi z Vašich piluliek znovu dva závitky poslať, ktoré tak výsledne účinkovaly na moju nemoc, že ľudia pypytujú sa ma, čo je to za liek, ktorý ma vyliečil. Smele ich môžem hocomu odporúčať. V Apáth-Maróthe, dňa 11. dec. 1897. S úctou Michal Kuzma.

Velacteni pane Friedrich!

Vaše výborné pilulky zdravotné sú veľmi dobrým liekom proti všetkým nemociam; i mne veľmi dobre účinkovali, začo Vám srdečne ďakujem. Nech Vás pán Boh živí, že by ste ešte na dlhý čas s Vašimi pilulkami všetkým k Vám o pomoc utiekajúcim pomáhať mohli. Pošlite pre moju súrodu päť balíčkov na dobier

Ondrej Vallo, roľník V Báč-Laliti dňa 5-ho januára 1904.

Otený Pane!

Už viac rokov trpím na boľenie hlavy atd. a nič mi nepomáhalo ako len vaše vzácne zdravotné pilulky mna úplne uzdravili. Tak Vás laskave prosím, sašile mne ešte dva balíčky z vašich karpatských piluliek. Nechcem totiž, aby v mojom dome nikdy nechýbali. Nech Vas Pán Boh živí. S úctou, Andrej Svehik V Tek. Lovči dňa 25-ho augustu 1903.

Vel'actený pane lekárnik! Ako som ja vaše výborné zdravotné pilulky, zozširil, že sú užitočné každému chorému človeku ako aj mojej sestre Zuzane Lenko, ktorá je už zdravá tak, že teraz aj druhému môžem vaše zdravotné pilulky odporúčať. Tak prosím zas o zaslanie dvoch balíčkov z Vašich piluliek karpatských. S hlbokou úctou Juraj Lenko, Predný v Liptovskom. Sv. Mikuláši dňa 6-ho Oktobra 1903.

Sen zachránil mu život.

(Odtisk zakazaný.)

Skutočná udalosť zo života. — Rozpráva **Ján Schulz vo V. Komlóši.**

(Odtisk zakazaný.)

«Teda neveríš, že by jeden sen mohol zachrániť život človeku?»

Toto pýtal sa ma môj priateľ Karol, keď som ho vlni na Vianoce navštívil — a keď pochybujúc triasol som hlavou, pokračoval: «Pochývaj teda! Práve dnes je tomu rok, čo som bol u Jozefa, ktorého znáš aj ty a ktorý je organista, ten mi rozpovedal ako mu jeden sen zachránil život. Celá rodina jeho bola nemocná a aj on sám trpel na influenciu a na zapálenie pľúc, už aj krv plival, jeho testiná mala žalúdočné krče a pichalo ju v bokoch, deti ležaly mu na zapálenie hrdla a šarlach a trpely na bleadačku; sám organista bol taký chorý, že sa už aj ospovedal a keď večer zaspal, nikto nemal nádeje, že sa ešte kedy zobudí. Ale na druhý deň rano predsa sa zobudil a riekol svojej manželke:

«Marka, mne sa snívalo, že som si kúpil kalendár a vyzdravel som!»

Jozefova žena veľmi verila na sny a hneď aj kúpila jeden kalendár. Sotva že ho počala prezerať, napadla jej rozprávka: «Ochranca života», v ktorej opísané bolo liečenie všetkých chorôb chýrnym **Fellerovým Elsa-Fluidom.**

Mária už aj predtým bola objednala rozličné fluidy, ale tieto nič neosožili, len teraz zvedela, že jedine **Fellerov Elsa-Fluid** pomáha, ktorý je **len vtedy pravý**, keď je objednaný rovno od apotekára **Eugena V. Feller** v **Stubici**, Templom-utcza 18. sz. (záhrebská stolica).

Hneď nato telegraficky objednala 12 flášiek z **Fellerovho Elsa-Fluidu** za 5 korún, menej totiž nemožno dostať. Už na druhý deň došiel Elsa-Fluid a pán Feller zaplatil ešte aj poštovné útraty.

Ale chorý nechcel nič užiť, pánu farárovi a Marke, ktorí ho prosili, aby, oproboval užiť **pravý Fellerov Elsa-Fluid**, povedal:

«Mne už nič nepomôže, nechajte ma pokojne umrieť!» Ale keď úbohý jeho žena nariekajúce prosila, aby aspoň na svoje deti myslel, dal sa nahovoriť. Denne 20 kvapiek dali mu užiť na cukre a kreme toho viackrát natreli mu celé telo Elsa-Fluidom a hneď cítil sa lepšie. Zaraz objednal si ešte 48 flášiek Elsa-fluidu za 16 korún a za 4 koruny

6 balíkov **Elsa-piluliek** (o ktorých tiež čítal, že veľmi dobre liečia žalúdočné nemoce) a o 3 týždne tak on, ako i jeho deti a testiná, ktorí všetci uživali **Fellerov Elsa-Fluid**, úplne vyzdraveli.

«Hľa» — riekol mi priateľ Karol — «takto zachránil sen život

jednej celej rodine.» Keď sa po dedine roznesol chýr o podivuhodnej liečivej sile **Fellerovho Elsa-Fluidu**, všetci chori objednali si z tohoto výtečného domáceho prostriedku a všetci presvedčili sa, že **pravý Fellerov Elsa-Fluid** úplne a rýchlo lieči **rheumu, opuchlé nohy, obličkovú nemoc, opuchliny, pichanie, zimnicu, pakošnicu, chromé ruky a nohy, klepanie, srdca, vzdychavivosť, hučanie v ušach, boľenie zubov a zlý zápach úst, zvlášte ale slabosť očí a nervové choroby, nemoce hrtana a hrdla, škrofle, rany, zmrzlé údy, ružu, plusgiery a bradovce.** Ľudia dali užívať **Fellerov Elsa-Fluid** aj deťom proti **zlačke, horúčke, osýpkam, zachrýpnutiu, kašľu**, proti hlístam, natreli deťom telo **Fellerovým Elsa-Fluidom**, keď mali výsyp na tvári, alebo na tele, ba, keď mali na hlave homporu a **Fellerov Elsa-Fluid** vždy osožil. Aj takí ľudia, ktorí ešte so

žiadnym **Elsa-Fluidom** neboli spokojní, teraz ho počínajú chváliť.

Mne priateľ veľkú radosť urobil, že mi to všetko rozpovedal, lebo aj ja sám už od dávnejšieho času trpel som **na slabosť** a **nočné potenie**, kreme toho nemohol som jesť, mal som zú stolicu a trápilo ma **kyslé grganie** (ryhanie), páľily ma obličky a hlava sa mi točila, následkom čoho bol som taký rozčulený a nervósný, že somani spať nemohol.

Aj ja som si teda dal doniesť od lekárnik **Feller** 2 tucty **Elsa-Fluidu** za 8 korún 60 halierov a 6 balíkov **Elsa-piluliek** na prehnanie za 4 koruny a s čistým vedomím môže každý povedať že **Fellerov «Elsa-Fluid»** je **najlepší prostriedok**. Kto je chorý predovšetkým nech oprobuje a objedná si ho od lekárnik **EUGENA V. FELLERA, Stubica, Templom-utcza 18.** (záhrebská stolica). Každý mi bude povďačný za dobrú radu.

«Mne už nič nepomôže, — rieknuť — nechajte ma pokojne umrieť.»

Pravý Fellerov Elsa-Fluid

(Fellerov Fluid z esencií príjemne voňajúcich bylín so známkou „Elsa“)

musí na všetkých úpravách a na každej flaške nosiť takúto ochrannú známku, jaká je tu vyobrazená s menom «Elsa» a s podpisom «Feller». — Zdravotníckymi vrchnosťami preskúmaný a odobrený prostriedok a na výstavách v Paríži, v Ríme, v Londýne, v Nizze a v Berlíne **Fellerov «Elsa-Fluid»** vyznačený bol zlatou medailou, križom a čestným diplomom v novjšom ale čase španielsky rád červeného kríža vyznačil šotovitela «Fluidu» záslužnou striebornou medailou. Objednáajte si **Fellerov Elsa-Fluid** len poštovou dobiere, alebo za vopred zaslané peniaze.

Cena opravdového Elsa-Fluidu:

Ajs portom, skatuloú a návodom k upotrebeniu	12 fliaš alebo 6 dvoj-fliaš	5 korún — hal.
	24 „ „ 12 „ „	8 „ 60 „
	36 „ „ 18 „ „	12 „ 40 „
	48 „ „ 24 „ „	16 „ — „
	60 „ „ 30 „ „	20 „ — „

Zdarma dostanete pokaždým opätovne objednanom tucte **Elsa-Fluidu** 1 flašku.

Ďalej odporúčajú sa **FELLEROVE**

Rebarbara-Elsa-Pilulky

Najlepší, najlacnejší, tisíckrát vypoňovaný prostriedok **na prehnanie**; účinkuje rýchle, isto, bezboľastne, zvyšuje chuť k jedeniu a napomáha trávenie, čistí a ulavuje bóle a choroby žalúdka a tráviacich ústrojov. Jedon balík (6 škatuliek) s úpravou stojí **4 koruny franko.**

Ponevác najnovšie **Fellerov Elsa-Fluid** často pod všelijakými podobne znejúcimi menami padajú, prosí sa ctený čitateľ, aby pozoroval na meno „**Feller**“, a nech nepomýli opravdivý **Fellerov Elsa-Fluid** s podobne znejúcimi padelaninami (ako na príklad **Gold-Else-Fluid, Lujza-Fluid, Inda-Fluid, Salvator-Fluid, Kotvový-Fluid**, atď. alebo voliaký **Svietový-Fluid** a bylínna esencijs [Kräutergeist]). Nesvedomí ľudia ešte aj ochrannú známku napodobňujú, teda aj «ochranná známka» je len vtedy opravdivá keďže je vidno na nej mená «**Feller**» a «**Elsa**».

➡ Len **FELLEROV ELSA-FLUID** je pravý! Jestli sa jeden list náhodou ztratí, píšme **rekommandovano.** ➡

Račte mi čím skorej doposlať 30 lahvičiek Vášho výborného Elsa-Fluidu, lebo ja tento od 2 rokov v mojom prax is významným prospěchom upotrebujem. Tak píše:

Dr. Med. Kittel,
lekar z Prahy.

Kto chce dostať **Fellerov Elsa-Fluid**, a **pravé Fellerove Elsa-pilulky**, nech si objedná listovne a jasno napíše adresu jediného dorábatela.

Eugen V. Feller, lekárnik,
divorný dodavateľ jeho cis. a kráľ. výsosti princa Filipa Bourbona
Stubica, Templom-utcza 18. (záhrebská stol.)

Hlavný sklad v Budapešti: u. lekárnik Jozefa Töröka, Kráľovská ulica č. 12. v lekárni «Nádor» dra Eggera Váci-körut č. 17. u. Béla Zoltán lekárnik V. Szabadság-tér.

Mnoho som trpela na žalúdočné krče, na boľenie zubov a mojich zamrzlých nôh, ale odkedy upotrebujem «**Fellerov Elsa-Fluid**» tšším sa najlepšiemu zdraviu. Aj druhých upozorním na tento výtečný prostriedok, ktorý mna a aj mnohých mojich známych oslobodil od boľasti.

Gurahonez,
Katarína Lukhaub, baba.

Tlačou Stephaneuma úč. spol. V Budapešti, VIII., Szentkráľyi-utcza 28/a.